XXI. Ulusal Dilbilim Kurultayı Bildirileri
10-11 Mayıs 2007, Mersin,

TÜRKÇE'DE SÖZ KESME EYLEMİ: KİM, NEREDE, NİÇİN DAHA ÇOK SÖZ KESİYOR?

Doğan Bulut-Huriye Mannasoğlu
Erciyes Üniversitesi

Bu bildiri, Dell Hymes'ın (1974) ortaya koyduğu iletişim olaylarının bileşenlerine dayanarak, fiziksel/kültürel bağlam, geçişe uygun noktaların tanınması ya da göz ardı edilmesi, sözü kesilenin cinsiyeti ve katılımcıların söz kesmelerdeki amaçları gibi iletişimsel unsurların günlük Türkçe konuşmalardaki etkilerini ele almaktadır.

1. Giriş

Pschaid (1993) söz kesme eylemini geçişe uygun bir noktanın işaret edilmediği bir anda, dinleyicinin mevcut konuşmacıdan konuşma sırasını aniden alması olarak tanımlamaktadır (s.56).

Bazı yazarlara göre, kesişmeler söz kesmelerden yapısal açıdan (Montgomery, 1995), konuşma sırası kurallarına uyma açısından (West & Zimmerman, 1998; Coates, 1986; Montgomery, 1995), yaklaşım açısından (Coates, 1996; Wardhaugh, 1985; Pschaid, 1993) ve katılımcıların amaçları açısından (Coates, 1995; Coates, 1996; Aries, 1996) ayrılır. Aşağıdaki örnekteki kesişmede mevcut konuşmacının sözünün yapısal açıdan tamamlanmasına izin verildiği, bu nedenle konuşma sırası kurallarına uyum gösterildiği ve ikinci konuşmacının (K2) birinciyi (K1) desteklemeyi amaçladığı, söz kesmede ise mevcut konuşmacının sözünün yapısal açıdan tamamlanmasına izin verilmediği, bu nedenle konuşma sırası kurallarına

uyulmadığı ve K1'in K2'nin sırasını sonlandırmayı amaçladığı görülmektedir.

K1: Yani en samimi arkadaşın bile seni bi' çok konuda çekemezler o yüzden ben o insana hiçbi' sırrımı vermem vermek istemem.
K2: Yani
K2: Ya bi' de insanlar belli oluyo' hiç//
K1: Çünkü onu yeterince tanımıyorum sadece okulda görüşüyoruz.

İletişim budun betimi, dilin ne olduğuna değil, nasıl ve neden kullanıldığına odaklanıp 'Bir konuşmacının belli bir dilsel toplulukta doğru iletişim kurabilmesi için neler bilmesi gerekir ve bunu yapmayı nasıl öğrenir?' sorusuna yanıt arar (Saville-Troike, 2003) ve dili soyutlanmış bir biçim ya da toplumun soyut bir bağı olarak değil, iletişim olaylarının devim ve örüntüsünde görür. Hymes (1974) bundan yola çıkarak iletişim olaylarının bileşenlerini şu başlıklarda özetler:

- Fiziksel/Kültürel Bağlam (Setting/Scene)
- Katılımcılar (Participants)
- Amaçlar (Ends)
- Edim Sıralaması (Act Sequence)
- İfade Tarzı (Key)
- Araçlar (Instrumentalities)
- Etkileşim ve Yorum Kuralları (Norms of Interaction and Interpretation)
- Tür (Genre)

Bu çalışmada, söz kesmeler adı geçen bileşenlerden fiziksel/kültürel bağlam, katılımcılar, amaçlar ve edim sıralaması açısından ele alınmıştır. Söz kesmelerde fiziksel/kültürel bağlam, resmi durumlar [örneğin, klinikler (West, 1998; Li ve arkadaşları, 2004), bürolar (Pschaid, 1993), sınıflar (Lindroos, 1995) ve haber tartışmaları (Yemenici, 2001)] ve gündelik durumlar [örneğin, arkadaşlar (Tannen, 1984) ve eşler arasındaki konuşmalar (DeFrancisco, 1998)] olarak sınıflandırılabilir. Daha önce yapılan çalışmalar, aynı cinsten katılımcıların söz kesmelerinin doğal olarak karşılandığını (Coates, 1986), ancak ebeveyn-çocuk (West & Zimmerman, 1998), akıcı konuşmacı-kararsız konuşmacı (Wardhaugh, 1985), doktor-hasta (West, 1998), erkek-kadın (Abu-Haidar, 1995; West, 1998; Lindroos, 1995; West & Zimmerman, 1998; Li ve arkadaşları, 2004) gibi konuşmacılar arasında rol farkı bulunduğu durumlarda sık sık söz kesmelerin gerçekleştiğini ortaya koymuştur. Söz kesmelerde katılımcıların amaçları olumlu ve olumsuz amaçlar olarak ele alınır (Li ve arkadaşları, 2004). Olumlu amaçlar arasında desteklediğini, ilgi ya da endişe duyduğunu ya da katıldığını göstermek

(Aries, 1996), açıklama talep etmek, konuşmacının sözünü ya da yanlış anlamayı düzeltmek (Wardhaugh, 1985) ve daha önce söylenenlerle ilgili daha fazla bilgi vermek (Tannen, 1984) yer almaktadır. Olumsuz amaçlar ise, konuşma sırasını almak (Beattie, 1983), konuşmacının söylediklerine karşı çıkmak (Wardhaugh, 1985), konuşmanın kişiselleşmesini engellemek (McElhinny, 1998), konuşmacının sözünü tamamlamak ya da konuyu değiştirmek (Pschaid, 1993) olarak sıralanabilir. Söz kesmelerde edim sıralaması, geçişe uygun noktaların tanınması ve göz ardı edilmesi açısından ele alınabilir. Bu noktalar, dinleyiciye konuşma sırasının kendisine geçeceğini öngörmesini sağlar ve konuşmacının kullandığı ifadeler, vücut dili, göz teması, el ve baş hareketleri ve tonlama, konuşma sırasının alınabileceğini gösteren öğelerdir (Graddol & Swann, 1989; McCarthy, 1991; Montgomery, 1995). Aşağıdaki örnekte yer alan ilk söz kesmede geçişe uygun noktaların tanındığı, ikincisinde ise göz ardı edildiği görülmektedir.

K1: ....bu inşaatın hemen yanındaki bina. Tamam? Or'daki binaya gidiyo'sunuz//

K2: Ben şimdi bi' yıl İngilizce hazırlık//

K1:Bi' yıl İngilizce hazırlık göreceksiniz sonra fakültenize dağıl'caksınız.....

2. Çalışmanın Derlemi

Bu çalışmanın derlemini, Türkçeyi ana dili olarak konuşan 18–70 yaş arasında 16'sı erkek, 17'si bayan toplam 33 kişinin aile toplantısı, büro, okul kantini, sınıf ve kültür merkezi gibi ortamlarda gerçekleşen söz kesmeler içeren 40 iletişim olayı oluşturmaktadır. Bunlardan öğrenci-öğretmen, öğrenci-danışman, öğrenci-memur arasındaki konuşmalar resmi konuşma, iki arkadaş, ağabey-kardeş, baba-kız, anne-kız arasındakiler de gündelik konuşma olarak alındı. Veri, geçişe uygun noktalar (tanınması ve göz ardı edilmesi), fiziksel/kültürel bağlam (resmi ve gündelik), cinsiyet (kadın ve erkek) ve amaçlar (kendi sırasını başlatmak, konuşmacının sırasını sonlandırmak, konuşmacıya karşı çıkmak, konuşmacının sözünü tamamlamak, konuyu değiştirmek, açıklama talep etmek, konuşmacıyı desteklemek, yanlış anlamayı düzeltmek, daha fazla bilgi vermek) açısından incelendi.

Doğal ortamlarda ses kayıt cihazı kullanılarak kaydedilen bu 40 iletişim olayında, öncelikle bir katılımcının mevcut konuşmacı tonlamasıyla geçişe uygun noktayı işaret etmeden sözü aldığı durumlar (evet, yani, tamam gibi destek ifadeleri hariç) arandı. Bu iletişim olaylarında katılımcıların gerçekleştirdiği söz kesmeler yazıya döküldü. Bu söz kesmelerde, geçişe

uygun noktaların tanınmasının ve göz ardı edilmesinin, söz kesmenin resmi veya gündelik ortamda gerçekleşmesinin, söz kesenin kadın veya erkek olmasının sıklığı belirlendi. Ayrıca katılımcıların hangi amaçla söz kestiğine bakılıp her amacın ne kadar sıklıkta kullanıldığı hesaplandı. Elde edilen sıklıklar yüzdeye çevrilip veri bu değişkenlerden her biri açısından gruplandırıldı ve diğer değişkenlerle ilişkisine bakıldı.

3. Veri Analizi ve Sunumu

Veri öncelikle geçişe uygun noktalar açısından gruplandırılıp fiziksel/kültürel bağlam, cinsiyet ve amaçlarla olan ilişkisine bakıldı. Ardından fiziksel/kültürel bağlam açısından ele alınıp cinsiyet ve amaçlarla olan ilişkisi incelendi. Daha sonra ise söz kesmelerdeki amaçlar, cinsiyet ve fiziksel/kültürel bağlam açısından analiz edildi. Son olarak da söz kesen katılımcının cinsiyeti, fiziksel/kültürel bağlam, sözü kesilen konuşmacının cinsiyeti ve amaçlar yönünden değerlendirildi.

Tablo 1 Geçişe Uygun Noktalar ve Söz Kesme

		Tanınması	Göz Ardı Edilmesi
Fiziksel/Kültürel Bağlam	Gündelik	48	52
	Resmi	26.6	73.3
Cinsiyet	Kadın	48.1	51.8
	Erkek	23	76.9
Amaçlar	Kendi sırasını başlatmak	7.5	25
	Açıklama talep etmek	5	12.5
	Konuyu değiştirmek	2.5	-
	Konuşmacıyı desteklemek	10	2.5
	Konuşmacının sırasını sonlandırmak	2.5	7.5
	Konuşmacının sözünü tamamlamak	-	5
	Yanlış anlamayı düzeltmek	2.5	-
	Konuşmacıya karşı çıkmak	5	-
	Daha fazla bilgi vermek	5	7.5

Veri geçişe uygun noktalar açısından ele alındığında, bu noktaların söz kesmelerin %40'ında tanındığı, %60'ında ise göz ardı edildiği belirlendi. Tablo 1'de görüldüğü üzere geçişe uygun noktaların tanındığı durumlarda en sık kullanılan amacın konuşmacıyı desteklemek olduğu (%10) ve bu noktaların kadın katılımcılar (%48,1) söz kestiğinde ve söz kesme gündelik

ortamda (%48) gerçekleştiğinde daha sık tanındığı ortaya çıktı. Aşağıdaki örneklerin ilkinde, gündelik ortamda kadın katılımcının (K2) diğer kadın katılımcıyı (K2) desteklemek amacıyla geçişe uygun noktayı tanıyarak söz kestiği, ikincisinde ise resmi ortamda erkek katılımcının (E1) kadın katılımcının (K1) sözünü kendi sırasını başlatmak amacıyla geçişe uygun noktayı göz ardı ederek kestiği görülüyor.

(I)

K1: Kim kimi taşıyabilir ki dört yıl yani arada bi' bağ olmadan çünkü evlilikle böyle gezip tozmak başka şeyler//

K2: Bi' de evliliğe hiçbir şey kalmıyo' hiçbir heyecan kalmıyo

(II)

K1: (E1'e) Hayatın önemi dediğinde yani… hayatın önemi dediğin zaman hayatı alıp önemsizdir, biraz önemlidir, önemlidir gibi //

E2: Hocam sonuç cümlemi yazdım.

K1: Ona biraz sonra bakayım, şimdi//

E2: Hocam onunla alâkalı.

Tablo 2 Fiziksel/Kültürel Bağlam ve Söz Kesme

		Gündelik	Resmi
Cinsiyet	Erkeğin Söz Kesmesi	16	60
	Erkeğin Sözünün Kesilmesi	52	20
	Kadının Söz Kesmesi	84	40
	Kadının Sözünün Kesilmesi	48	80
Amaçlar	Kendi sırasını başlatmak	32	26.6
	Açıklama talep etmek	12	26.6
	Konuyu değiştirmek	4	-
	Konuşmacıyı desteklemek	20	-
	Konuşmacının sırasını sonlandırmak	8	20
	Konuşmacının sözünü tamamlamak	4	6.6
	Yanlış anlamayı düzeltmek	4	-
	Konuşmacıya karşı çıkmak	4	6.6
	Daha fazla bilgi vermek	12	13.3

Veri fiziksel/kültürel bağlam açısından incelendiğinde ise söz kesmelerin %62,5'inin gündelik, %37,5'inin de resmi ortamlarda gerçekleştiği görüldü. Tablo 2 gündelik durumlarda kadınların %84 oranıyla en çok söz kesen, erkeklerinse %52 oranıyla en çok sözü kesilen katılımcı

olduğunu ve en sık kullanılan amacın kendi sırasını başlatmak (%32) olduğunu göstermektedir. Resmi durumlara gelince, erkeklerin %60 oranıyla en çok söz kesen, kadınlarınsa %80 oranıyla en çok sözü kesilen katılımcı olduğu ve en sık kullanılan amaçların kendi sırasını başlatmak (%26,6) ve açıklama talep etmek (%26,6) olduğu görülmektedir. Aşağıda yer alan ilk örnek, gündelik ortamda K1'in kendi sırasını başlatmak amacıyla E1'in, ikinci örnek ise resmi ortamda E1'in kendi sırasını başlatmak amacıyla sözünü kesmesini göstermektedir.

(I)

E1: Şeylerimiz de efendime söyle'yim şişmiş (?)//

K1: İyice kilo almışsın de' mi baba? Ne olacak bu halin bilmiyo'm ki?

(II)

K1: Sadece or'da mı çalışıyo' başka bi' okulda//

E1: Özel ders (?) zaten çok çalıştı da

Tablo 3 Amaçlar ve Söz Kesme

	Söz Kesenin ve Sözü Kesilenin Cinsiyeti				Fiziksel/Kültürel Bağlam	
	k-k	k-e	e-e	e-k	Resmi	Gündelik
Kendi sırasını başlatmak	7.5	15	2.5	7.5	27	36
Açıklama talep etmek	2.5	7.5	-	7.5	27	12
Konuyu değiştirmek	2.5	-	-	-	-	4
Konuşmacıyı desteklemek	10	-	2.5	-	-	20
Konuşmacının sırasını sonlandırmak	2.5	-	-	7.5	20	4
Konuşmacının sözünü tamamlamak	2.5	-	-	2.5	7	4
Yanlış anlamayı düzeltmek	2.5	-	-	-	-	4
Konuşmacıya karşı çıkmak	-	5	-	-	7	4
Daha fazla bilgi vermek	2.5	7.5	-	2.5	13	12

Katılımcılar tarafından en sık kullanılan amaç kendi sırasını başlatmak (%32,5) idi. Tablo 3 derlemde geçen dokuz amacın cinsiyete ve fiziksel/kültürel bağlama göre dağılımını göstermektedir. Kendi sırasını başlatmak, kadın katılımcının erkek konuşmacıyı (%15), erkek katılımcının erkek (% 2,5) ve kadın (%7,5) konuşmacıyı kestiği durumların yanı sıra,

resmi (%27) ve gündelik (%36) ortamlarda da en sık kullanılan amaç oldu. Kadın katılımcılar kadın konuşmacıyı desteklemek (% 10), erkek konuşmacıyı açıklama talep etmek (%7,5) ve daha fazla bilgi vermek (%7,5), erkek katılımcılar ise erkek konuşmacıyı desteklemek (% 2,5), kadın konuşmacıyı sırasını sonlandırmak (%7,5) ve açıklama talep etmek (%7,5) amaçlarıyla da kestiler. Ayrıca, resmi durumlarda açıklama talep etmek (% 27), gündelik durumlarda da konuşmacıyı desteklemek (% 20) sık kullanılan diğer amaçlar idi. Aşağıda birinci örnekte gündelik ortamda K1'in E1'i açıklama talep etmek, ikincide ise daha fazla bilgi vermek amacıyla kesmesi görülmektedir.

(I)

E1: Ben de şeye gittiğimde öyle olduydu sınava gittiğimde en son beni aldılar içeri sinir oldum Ramazan zaten orucuk //
K1: Hangi neyin sınavı?

(II)

E1: Yani aslında çalışsan geçersin sen çünkü yıl içi ortalaman yüksekmiş senin //
K1: Bi' de hocam bu benim ikinci hazırlığım

Tablo 4 Cinsiyet ve Söz Kesme

		Erkek Katılımcı Söz Kestiğinde	Kadın Katılımcı Söz Kestiğinde
Fiziksel/Kültürel Bağlam	Gündelik	30.7	77.7
	Resmi	69.2	22.2
Cinsiyet	Erkeğin sözünün kesilmesi	5	35
	Kadının sözünün kesilmesi	27.5	32.5
Amaçlar	Kendi sırasını başlatmak	30.7	33.3
	Açıklama talep etmek	23	14.8
	Konuyu değiştirmek	-	3.7
	Konuşmacıyı desteklemek	7.6	14.8
	Konuşmacının sırasını sonlandırmak	23	3.7
	Konuşmacının sözünü tamamlamak	7.6	3.7
	Yanlış anlamayı düzeltmek	-	3.7
	Konuşmacıya karşı çıkmak	-	7.4
	Daha fazla bilgi vermek	7.6	14.8

Tablo 4 incelendiğinde ise kadın katılımcıların hem en çok söz kesen (% 67,5) hem de en çok sözü kesilen (% 60) olduğu, gündelik durumlarda (%77,7) daha sık söz kestiği, kendi sırasını başlatmak (% 33,3), açıklama talep etmek (% 14,8), konuşmacıyı desteklemek (% 14,8) ve daha fazla bilgi vermek (% 14,8) amaçlarını daha sık kullandığı görülmektedir. Aşağıdaki durum gündelik ortamda bir kadın katılımcının kendi sırasını başlatmak amacıyla kadın konuşmacının sözünü kesmesini örneklendirmektedir.

K1: Kimi kullanıcaksın meselâ? Büyük ihtimalle şey... aa... Anket sonucu mesela beni gösteriyo'sa//

K2: Yapıca'm zaten anketi vermeye ben kendim gelice'm.

K1: Ha, yani o zaman bana göre hazırlanırsın.

Diğer yandan, erkek katılımcıların kadınlar kadar sık söz kesmediği (%32,5) ve sözünün kesilmediği (% 40), ancak söz kesmelerinin resmi durumlarda (%69,2) daha sık gerçekleştiği ve kendi sırasını başlatmak (% 30,7), açıklama talep etmek (% 23) ve konuşmacının sırasını sonlandırmak (% 23) amaçlarını sık kullandıkları ortaya çıktı. Aşağıdaki örnekte, resmi ortamda E1'in kendi sözünü kesen K1'e kendi sırasını başlatmak amacıyla söz keserek karşılık verdiği görülmektedir.

3. Sonuç

Elde edilen veri, geçişe uygun noktaların resmi ortamlarda, erkek katılımcılar söz kestiğinde ve katılımcı sırasını başlatmayı amaçladığında göz ardı edildiğini ortaya koymaktadır. Fiziksel/kültürel bağlama bakıldığında ise gündelik durumlarda daha sık söz kesildiği ve gerek resmi gerekse gündelik durumlarda en sık kullanılan amacın katılımcının kendi sırasını başlatmak istemesi olduğu görülmektedir. Ayrıca, karşı cinsten katılımcıların yer aldığı durumlarda aynı cinsten katılımcıların yer aldığı durumlara göre daha sık söz kesildiği de görülmektedir. Kadınların hem sık söz kestiği hem de sık sözü kesildiği, erkeklerin kadınların sözünü kesmesinin kadınların erkeklerin sözünü kesmesiyle karşılaştırıldığında ilkinin resmi durumlarda bile daha çok gerçekleştiği, kadınların olumlu amaçları daha sık kullandığı ve erkeklerin geçişe uygun noktaları daha çok göz ardı ettiği gözlenmiştir.

Bu çalışma, söz kesmeler incelenirken yalnızca sıklığın değil iletişim olaylarının bileşenlerinin de ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu araştırmanın derlemine alınan iletişim olaylarındaki kadın katılımcıların sık ancak olumlu amaçlarla söz kesmesi, bu tür çalışmalarda kimin hangi

ortamda daha çok söz kestiğine bakılırken amacının da göz ardı edilmemesi gerektiğini göstermektedir.

Bu çalışmada katılımcıların söz kesmelerinde kullandıkları amaçlar literatürde geçenlerle benzerlik göstermektedir. Örneğin, bazı katılımcılar Aries (1996)'da olduğu gibi konuşmacıyı desteklemek, bazıları Wardhaugh (1985)'te olduğu gibi açıklama talep etmek, yanlış anlamayı düzeltmek ve konuşmacıya karşı çıkmak, bazıları Tannen (1984)'te olduğu gibi daha fazla bilgi vermek, bazıları da Pschaid (1993)'te olduğu gibi konuşmacının sözünü tamamlamak ya da konuyu değiştirmek amacıyla söz kesti. Ayrıca Li ve arkadaşları (2004) ve Coates (1986)'da belirtilenin aksine kadınların olumlu amaçların yanı sıra olumsuzları da, erkeklerinse olumsuz amaçların yanı sıra olumluları da sık kullandıklarını ortaya konmuştur. Buna ek olarak Aries (1996)'ya paralel olarak gündelik durumlarda olumlu amaçların ve Li ve arkadaşları (2004)'e paralel olarak resmi durumlarda olumsuz amaçların sık kullanıldığı görülmüştür.

Cinsiyet açısından bakıldığında ise, Corson (1997)'de belirtildiği gibi kadınlar geçişe uygun noktalara dikkat ederek konuşmadaki sırayı almaya dair kurallara daha çok uyduklarını göstermişlerdir. Ayrıca erkeklerin resmi durumlarda kadınların sözünü daha çok kesmeleri West (1998)'in sonuçlarıyla örtüşmektedir. Yine West (1998) ve West ve Zimmerman (1998)'de de belirtildiği gibi, aynı cinsten katılımcıların konuşmalarıyla karşılaştırıldığında karşıt cinsten katılımcıların konuşmalarında özellikle erkek katılımcılar tarafından daha çok söz kesmeye rastlandı. Kadın konuşmacıların sözünün sık kesilmesi Corson (1997) ve West (1998)'de belirtilen sonuçlara benzerlik göstermektedir. Ancak kadınların en sık söz kesen taraf olması, Kendall ve Tannen (1997), Abu-Haidar (1995), West (1998), West ve Zimmerman (1998) ve Li ve arkadaşları (2004)'te belirtilen sonuçlara zıtlık taşımaktadır.

Katılımcılar arasındaki ilişki düzeyi, katılımcıların psikolojik ve sosyo-ekonomik durumu, özgüven düzeyi, güç durumu ve konuşma konusu bu çalışmanın sınırlılıklarını oluşturduğundan bundan sonraki çalışmalarda ele alınabilir. Ayrıca, söz kesen katılımcının amacıyla sözü kesilen konuşmacının verdiği sözel tepki arasındaki ilişkiye bakılabilir.

Kaynakça

Abu-Haidar, F. 1995. Dominance and Communicative Incompetence: The Speech Habits of a Group of 8-11 Year-Old Boys in a Lebanese Rural Community. S.Mills (Haz.), *Language and Gender: Interdisciplinary Perspectives*, (181-193).Essex: Longman.

Aries, E. 1996. *Men and Women in Interaction: Reconsidering the Differences*. New York: Oxford University Press.

Coates, J. 1986. *Women, Men, and Language: A Sociolinguistic Account of Sex Differences in Language.* London: Longman.

Coates, J. 1995. Language, Gender and Career. S. Mills (Haz.), *Language and Gender: Interdisciplinary Perspectives*, (13-30). Essex: Longman.

Coates, J. 1996. *Women Talk: Conversation between Women Friends.* Oxford: Blackwell.

Corson, D. 1997. Gender, Discourse and Senior Education: Ligatures for Girls, Options for Boys? R. Wodak (Haz.), *Gender and Discourse*, (140-164). London: Sage.

De Francisco, V. L. 1998. The Sounds of Silence: How Men Silence Women in Marital Relations. J. Coates (Haz.), *Language and Gender: A Reader*, (176-184). Oxford: Blackwell.

Graddol, D. & Swann, J. 1989. *Gender Voices*, Oxford: Basil Blackwell.

Hymes, D. 1974. *Foundations in Sociolinguistics: An Ethnographic Approach*, Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

Kendall, S. & Tannen, D. 1997. Gender and Language in the Workplace. R. Wodak (Haz.), *Gender and Discourse*, (81-105). London: Sage.

Li, H. Z.; Krysko, M.; Desroches N. G. ve arkadaşları. 2004. Reconceptualizing interruptions in physician-patient interviews: Cooperative and intrusive. *Communication and Medicine*, 1(2), 145-157.

Lindroos, M. 1995. The Production of 'Girl' in an Educational Setting. *Gender & Education*, 7(2), 143-456.

McCarthy, M. 1991. *Discourse Analysis for Language Teachers*. Cambridge University Press.

McElhinny, B. S. 1998. 'I don't Smile Much Anymore': Affect, Gender, and the Discourse of Pittsburgh Police Officers. J. Coates (Haz.), *Language and Gender: A Reader,* (309-327). Oxford: Blackwell.

Montgomery, M. 1995. *An Introduction to Language and Society*. London: Routledge.

Pschaid, P. 1993. *Language and Power in the Office.* Tübingen: Gunter Narr Verlag Tübingen.

West, C. 1998. When The Doctor is A 'Lady': Power, Status and Gender in Physician-Patient Encounters. J. Coates (Haz.), *Language and Gender: A Reader*, (396-412). Oxford: Blackwell.

West, C.& Zimmerman D. H. 1998. Women's Place in Everyday Talk: Reflections on Parent-Child Interaction. J. Coates (Haz.), *Language and Gender: A Reader*, (165-175). Oxford: Blackwell.

Saville–Troike, M. 2003. *The Ethnography of Communication: An Introduction.* Oxford: Basil Blackwell.

Tannen, D. 1984. *Conversational Style: Analyzing Talk among Friends*, Norwood: Ablex.

Wardhaugh, R. 1985. *How Conversation Works*. Oxford: Basil Blackwell.

Yemenici, A. 2001. Analysis of the Use of Politeness Maxims in Interruptions in Turkish Political Debates. Bayraktaroğlu, A. & Sifianou, M. (Haz.), *Linguistic Politeness across Boundaries*. John Benjamins.